

رابطه فسفر محلول در آب و قابل عصاره گیری
توسط سدیم بیکربنات در خاکهای مرداب انزلی

شاهرخ زندپارساوسیف اله امین
مربی و دانشیار بخش آبیاری دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز

فسفر یکی از عناصر ضروری گیاه محسوب میشود که هر ساله به مقدار زیاد به صورت کودهای فسفره به خاک اضافه میشود. این عنصر توسط رواناب سطحی ناشی از بارندگی به مخازن آبهای سطحی انتقال یافته و بارسیدن به غلظت بحرانی (۰/۰۱ میلی گرم در لیتر) موجب رشد سریع گیاهان آبی شده و در نتیجه ممکن است باعث پر شدن مخازن سدها، دریاچه ها و ایامرداب ها گردد. در این مطالعه رابطه بین فسفر محلول در آب با فسفر قابل عصاره گیری بابت کربنات سدیم برای خاکهای مرداب انزلی بدست آمده است و منحنی های مربوطه در مقادیر مختلف فسفر اضافه شده به خاک (۲۵، ۹۰، ۱۸۰، ۳۶۰ میکروگرم در هر گرم خاک) در نسبت های مختلف آب به خاک (۱:۱، ۱:۲، ۱:۵، ۱:۱۰، ۱:۲۰، ۱:۵۰، ۱:۱۰۰، ۱:۲۰۰، ۱:۵۰۰) بصورت یکسری خطوط راست در مقیاسی تمام لگاریتمی تهیه شده است. با استفاده از این منحنی ها روابط بدست آمده مشخص میشود که غلظت فسفر در آبهای سطحی مرداب انزلی میتواند در حدی باشد که سبب رشد و نمو سریع جلبکها گردد. همچنین با استفاده از این روابط میتوان مدل های کامپیوتری را بکار گرفت و با رانشی از اضافه شدن فسفر به آبهای سطحی راپیش بینی نموده و برای کم کردن اثر من شدن (Eutrophication) مخازن آبهای سطحی برنامه کشت راطوری تعدیل کسرده کمترین مقدار فسفر وارد این گونه آبها گردد.